

SERIA DWUJĘZYCZNA
AD FONTES

MIKOŁAJ Z KUZY

Laik o umyśle

WYDAWNICTWO
MAREK DEREWIECKI

Obfita twórczość Mikołaja z Kuzy jest znana polskiemu czytelnikowi jedynie z przekładów dwóch jego dzieł: *O oświeconej niewiedzy* oraz *O grze kulą*. Tymczasem Kuzańczyk jest myślicielem niezwykle istotnym, a jego twórczość stanowi pomost pomiędzy epoką kończącego się średniowiecza a rozpoczynającym się humanizmem.

Najważniejsze tendencje bliskie humanizmowi znalazły swój wyraz właśnie w utworze *Laik o umyśle*. Tytułowy Laik to jakby humanistyczny wariant postaci Sokratesa, który pozostając krytyczny, snuje subtelne rozważania na temat natury ludzkiego umysłu, charakteru naszego poznania, jego relacji do rzeczy oraz koncepcji i kryterium prawdy. Tej prawdy nie można jednak osiągnąć w jej całości i czystości, jest ona nieskończonym przybliżeniem, a prowadzi do niej „uczona niewiedza”. Laik z dzieła Kuzańczyka jest jednocześnie schrystianizowanym Sokratesem. Mądrość, której poszukuje jest mądrością chrześcijańską, która utożsamia się z drugą Osobą Trójcy Świętej, a ludzka mądrość ma znaczenie w tej mierze, w jakiej jest odbłaskiem tej wiecznej i nieskończonej Mądrości. Godność i szczególnie wartość bytu ludzkiego leży zatem w jego myśli, w tym, że człowiek jest nie tylko „małym Wszechświatem (mikrokosmosem)”, ale i „małym Bogiem”. Mimo tego, że ludzkie poznanie nie osiągnie nigdy doskonałości swego pierwowzoru Bożego Umysłu, to jednak właśnie ludzka myśl decyduje o miejscu i godności człowieka wśród reszty stworzeń. W ten sposób Kuzańczyk włącza się w renesansową dyskusję na temat godności człowieka, której znakomitym uczestnikiem był Pico Della Mirandola.

(Od redakcji)

WYDAWNICTWO
MAREK DEREWIECKI

1985-2008

ISBN 978-83-89637-79-6

9 788389 637796 >

www.derewiecki.pl

Mikołaj z Kuzy

LAIK O UMYŚLE

Przełożyła, wstępem i komentarzami opatrzyła
Agnieszka Kijewska

Wydawnictwo Marek Derewiecki
Kęty 2008

SPIS TREŚCI

WSTĘP

1. Mikołaj z Kuzy — Zarys biografii	5
2. Kuzańczyk — Pisarz	11
3. <i>Laik o umyśle</i>	15
3.1 Kim jest Laik?	15
3.2 Kim jest Filozof?	22
3.3 Renesansowy Sokrates	27
4. Kuzańczykowa antropologia i epistemologia	33
4.1 Struktura bytu ludzkiego	33
4.2 Geneza i przebieg ludzkiego poznania	38
4.3 Pomiędzy arystotelizmem a platonizmem	43
5. Bibliografia	49
Od Tłumaczki	60

TEKST, PRZEKŁAD I KOMENTARZE

Capitula Libri <i>Idiota de mente</i> – Rozdziały Księgi <i>Laik o umyśle</i>	62
Capitulum primum – Rozdział pierwszy	66
Capitulum secundum – Rozdział drugi	78
Capitulum tertium – Rozdział trzeci	96
Capitulum quartum – Rozdział czwarty	104
Capitulum quintum – Rozdział piąty	114
Capitulum sextum – Rozdział szósty	126
Capitulum septimum – Rozdział siódmy	140
Capitulum octavum – Rozdział ósmy	160
Capitulum nonum – Rozdział dziewiąty	174
Capitulum decimum – Rozdział dziesiąty	188
Capitulum undecimum – Rozdział jedenasty	194
Capitulum duodecimum – Rozdział dwunasty	216
Capitulum tredecimum – Rozdział trzynasty	222
Capitulum quattuordecimum – Rozdział czternasty	232
Capitulum quindecimum – Rozdział piętnasty	240